

УДК 001.8

Фатюха Н.Г.

канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

НАУКА ТА ЇЇ РОЛЬ У РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Поняття «наука» має кілька основних значень. По-перше, під наукою (грецьк. *episteme*, лат. *scientia*) ми розуміємо сферу людської діяльності, спрямовану на вироблення й теоретичну схематизацію об'єктивних знань про дійсність. У другому значенні наука виступає як результат цієї діяльності - система отриманих наукових знань. По-третє, термін "наука" вживається для позначення окремих галузей наукового знання. По-четверте, науку можна розглядати як галузь культури, що існувала не за всіх часів і не у всіх народів. У ході історичного розвитку наука перетворилася у продуктивну силу суспільства й найважливіший соціальний інститут

Безпосередні цілі науки - це одержання знань про навколишній світ, проорокування процесів і явищ дійсності на основі законів, що відкриваються нею. До основних завдань науки можна віднести: відкриття законів руху природи, суспільства, мислення й пізнання; збір, аналіз, узагальнення фактів; систематизація отриманих знань; пояснення сутності явищ і процесів;

прогнозування подій, явищ і процесів; встановлення напрямків і форм практичного використання отриманих знань [1].

Науку можна розглядати як систему, що складається: з теорії; методології, методики і техніки досліджень; практики впровадження отриманих результатів.

Якщо науку розглядати з точки зору взаємодії суб'єкта та об'єкта пізнання, то вона включає в себе наступні елементи:

- об'єкт (предмет) - це та сукупність зв'язків і відносин, властивостей, яка існує об'єктивно в теорії і практиці і служить джерелом необхідної для дослідника інформації;

- суб'єкт - конкретний дослідник, науковець, фахівець наукової організації, організація;

- наукова діяльність суб'єктів, які застосовують певні прийоми, операції, методи для досягнення об'єктивної істини і виявлення законів дійсності.

В залежності від сфери, предмета і методу пізнання розрізняють наступні науки:

- про природу - природничі;

- про суспільство - гуманітарні та соціальні;

- про мисленні і пізнанні - логіка, гносеологія, епістемологія і ін.

Залежно від зв'язку з практикою науки ділять на фундаментальні (теоретичні), які пояснюють основні закони об'єктивного і суб'єктивного світу і прямо не орієнтовані на практику, і прикладні, які спрямовані на вирішення технічних, виробничих, соціально-технічних проблем [2].

Задовольняючи та розвиваючи потреби пізнання, людина робить можливим свій комплексний, цілісний розвиток. Наука створює ідеальний світ, систему досконалих уявлень про світ, випереджаючи цим практичні дії.

В епоху науково-технічного прогресу, людство особливо чітко розуміє роль та вагу науки у своєму існуванні. На сьогодні, в суспільстві все більше уваги звертається на проведення наукових досліджень в різноманітних сферах пізнання, здобуття нових знань про світ довкола, створення новітніх технологій виробництва матеріальних цінностей.

Основні аспекти, в яких наука відіграє значну роль.

1. Розуміння світу і природи, що нас оточує. Наука допомагає нам краще зрозуміти світ, у якому ми живемо. Вона досліджує закони природи, вивчає фізичні, хімічні, біологічні та інші явища, розширює наші знання про нашу планету і всесвіт. Новини науки дозволяють нам бути в курсі останніх відкриттів і досягнень у галузі наукового дослідження.

2. Медицина та охорона здоров'я. Прогрес у наукових дослідженнях відіграє важливу роль у медицині та охороні здоров'я. Завдяки науковим відкриттям і розробкам ми маємо доступ до нових методів лікування, діагностики та профілактики захворювань. Новини науки в галузі медицини

дають нам змогу дізнаватися про останні медичні дослідження, прориви та нові ліки.

3. Технологічний прогрес. Наука є двигуном технологічного прогресу, який суттєво впливає на наше життя. Від розвитку комп'ютерів і мобільних пристроїв до проривів у галузі штучного інтелекту й автоматизації процесів, наука дає нам змогу створювати нові технології, які покращують наше повсякденне життя. Новини науки допомагають нам бути в курсі останніх технологічних новинок та інновацій.

4. Екологічна свідомість і сталий розвиток. У сучасному світі, де стикаються проблеми зміни клімату, забруднення довкілля та вичерпання природних ресурсів, наука відіграє ключову роль в усвідомленні та розв'язанні екологічних проблем. Наукові дослідження та інновації допомагають нам розвивати стійкі та екологічно безпечні рішення. Новини науки в галузі екології дозволяють нам бути в курсі останніх відкриттів та ініціатив, спрямованих на збереження природи.

5. Освіта та розвиток. Наука є основою освіти та розвитку. Вона розширює наші знання, стимулює нашу допитливість і допомагає нам розвиватися як особистості. Новини науки надають інформацію про останні наукові відкриття, дослідження та освітні програми, сприяючи нашому інтелектуальному зростанню [3].

Отже, наука сприяє пізнанню навколишнього світу та допомагає здолати виклики і проблеми, з якими стикається людство. Нові досягнення в науці дозволяють вирішувати складні питання в багатьох галузях народного господарства. Відкриття та здобутки науки є фундаментом для розвитку суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Наукова робота за темою магістерської дисертації. Науково-дослідна робота за темою магістерської дисертації. Частина II: конспект лекцій / укладачі Г.М. Розорінов, Співак В.М. – Київ : НТУУ «КПІ», 2016. – 83 с. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/7d771b86-7ec3-4fbf-81ec-2896f5fe7c3d/content>

2. Наука як система знань про людину, природу і суспільство. Режим доступу: <https://naurok.com.ua/nauka-yak-sistema-znan-pro-lyudinu-prirodu-i-suspilstvo-12936.html>

3. Яку роль відіграє наука в нашому житті?. Режим доступу: <https://ogo.ua/articles/view/2023-06-17/133247.html>.